

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Tractatus De Ordine.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

lon. an. 1536. *Est autem Unctio impendenda cum expositione mandati apostolici.* 3. Ex praxi Ecclesiæ; quæ summa sollicitudine semper curavit, & curat ut ab omnibus infirmis suscipiatur. Item ex fidelium consuetudine & sensu, nam magnum scandalum paterentur, si viderent aliquem hoc Sacramentum recusare: quòd certè non fieret, si nullam obligationem illius recipiendi agnoscerent. 4. Quia est contra curam debitam salutis propriæ omittere sine iusta causa medium per se certum & ordinarium, & *presidium firmissimum* (ut ait Trid.) à Christo institutum ad roborandum contra diaboli tentationes, quæ graviores sunt sub finem vitæ, ut idem docet, & ad liberandam animam æternæ damnationis periculo, in quo tunc maximè versatur.

TRATCATUS DE ORDINE.

ORDO sumitur dupliciter. 1. Pro speciali quadam potestate stabili exercendi aliquod, officium relatè ad conficiendam Eucharistiam, certo ritu sacro solemniter collata. Et hoc sensu est quid permanens. 2. Pro ipsa Ordinatione seu ritu sacro, quo potestas illa confertur. Et hoc sensu est quid trans-

transiens & Sacramentum, definiturque, Sacramentum novæ legis, quo stabiliter conferitur potestas ad consecrandum Eucharistiam, & ad alia Ecclesiastica Ministeria, ad eam aliquo modo spectantia, ritè obeunda.

Q. 1. Quot sunt Ordines?

Resp. Septem, scilicet Sacerdotium, Diaconatus, Subdiaconatus, Acolythatus, Exorcistatus, Lectoratus, & Ostiariatus. ex Florent. & Trid. sess. 23. c. 2. Tres priores dicuntur majores, & sacri, tum ob votum solemne castitatis annexum, tum quia propiùs pertinent ad Eucharistiam. Primus Ordo seu Sacerdotium subdividitur in duos Ordines tanquam in duas species, nempe in Sacerdotium majus seu Episcopatum, & Sacerdotium minus seu Presbyteratum.

Prima Tonsura non est strictè Ordo, sed prima dispositio ad Ordines: nam per eam non traditur potestas ad ullum Ministerium pertinens ad Missæ Sacrificium; sed solùm confertur aliqua dignitas, qua homo constituitur in statu Clericali, fitque capax recipienti Beneficia Ecclesiastica, & Ordines. Unde cum c. 11. de *etate presic.* dicitur per eam conferri Ordinem Clericalem, Ordo ibi sumitur latè pro statu Clericali, seu nota per quam quis ex statu Laicorum evehitur ad statum Clericalem.

Q. 2. Sunt ne singuli Ordines Sacramentum?

Resp. Est de fide quòd Ordo generatim sum-

sumptus, sive Ordinatio aliqua sit verè & propriè Sacramentum, ex Trid. sess. 23. can. 3. Secundùm omnes Catholicos Presbyteratus est verum Sacramentum. Idem nunc sentiunt multi de Episcopatu ut distincto à Presbyteratu. Certum est etiam Diaconatum esse Sacramentum. Idem multi paucis exceptis docent de Subdiaconatu. Sed non pauci id negant de Minoribus.

Q. 3. Quenam est materia & forma Ordinum?

Resp. Certum est illorum formam esse verba prolata ab Episcopo illorum Ministro, dum materiam essentialem applicat. Sed Theologi dissentiunt circa essentialiam materia Presbyteratus, & Diaconatus. In praxi diligenter observanda sunt ea omnia, quæ in Pontificali Romano præscribuntur: tum quia id tutius est ad valorem: tum quia ritus integer necessarius est saltem ex præcepto. Hinc si quid fortè omissum fuerit, illud cautè supplendum est, ex c. 1. & ult. de Sacram. non iterandis.

Q. 4. An ad validam Ordinationem requiritur contactus physicus instrumentorum?

Resp. Quamvis multi putent sufficere contactum moralem Patenæ, quo quis Calicem tangens censetur & Patenam superpositam tangere; tamen quia hoc non est omnino certum, in praxi curandum est, ut semper immediatè ac physicè tangantur & Calix, & Patena cum Hostia. Idem dic de aliis: nam circa Sa-

cramentorum valorem tenemur sequi in praxi partem tutiorem, relictâ incertâ licet probabiliore.

Q. 5. Quisnam est Minister Ordinis?

Resp. Solus Episcopus est Minister Ordinarius omnium Ordinum, ex Florent. & Trident. sess. 23. cap. 4. & can. 7. Ex commissione tamen Papæ simplex Sacerdos conferre potest. 1. Tonfuram & Minores Ordines, ex Trid. c. 10. id apertè supponente, & ex praxi recepta: nam Cardinales in propriis Ecclesiis, & Abbates eos de facto conferunt. 2. Subdiaconatum, ut fatentur omnes, & de facto hoc privilegium Abbatibus pluribus concessum est. De Diaconatu negant multi.

Episcopatum verò & Sacerdotium nunquam conferri nisi ab Episcopo constat ex traditione, & perpetua praxi Ecclesiæ, in qua nunquam ab alio collata sunt.

Q. 6. Quosnam Episcopus potest licitè ordinare?

Resp. Solos suos subditos, vel habentes Dimissorias, vel speciale ad id privilegium, ex Trid. sess. 23. c. 8. ubi ordinans subditum alienum sine consensu & testimonio proprii Ordinarii de probitate & moribus ordinandi suspenditur ad annum à collatione ordinum: ordinatus verò ab executione Ordinis suscepti, quandiu videbitur proprio Ordinario. Item non licet Episcopo ordinare etiam suos in Diocesi alterius sine hujus consensu.

Porro

Porro ex triplici capite quis censetur subdi-
tus alicujus Episcopi, ut possit ab eo ordinari.

1. Ratione Originis: quia nempe in ejus Dice-
cesi natus est. 2. Ratione domicilii, quia in
ejus Dicecesi habitat animo ibi perpetuo ma-
nendi. 3. Ratione Beneficii, quod in ejus
Dicecesi possidet, ex c. 3. *de tempor. ordin.* in 6.
in Gallia tamen habetur ratio solius Originis.

Not. Omnis & solus mas Baptizatus potest
validè ordinari, non tamen invitus.

Q. 7. *An servanda sunt interstitia?*

Resp. Conc. Trid. sess. 23. c. 11. statuit, ut
Minores Ordines per temporum interstitia
conferantur, nisi aliud Episcopo expedire magis
videretur. Inrer ultimum autem Ordinem
minorem usque ad sacros Ordines annus in-
terjiciatur; nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas,
judicio Episcopi aliud exposcat. Ibid. à Subdia-
conatu ad Diaconatum, & ab hoc ad Sacerdo-
tium similiter annus interjici debet, ex cap.
13. & 14. Circa quæ interstitia Episcopus di-
spensare potest ob Ecclesiæ necessitatem vel
utilitatem. Sed non potest sine dispensatione
Papæ duos Majores Ordines una die conferre,
ex c. 13. cit. & c. *litteras de tempor. Ordin.*

Porro Minores Ordines conferri possunt
Dominicis & aliis festivis diebus. Sacri ve-
rò solum Quatuor temporibus, aut Sabbato
Sancto, vel Sabbato de Passione, c. *de eo de
tempor. ordin.* Tonsura autem Clericalis quo-
cumque die & horâ.

Q. 8.

Q. 8. *Quenam requiruntur, ut quis licite
ordinetur?*

Resp. Sequentia. 1. Confirmatio, & Tonsura, quæ ex Trid. sess. 23. c. 4. non debet conferri nisi iis, qui fidei rudimenta callent & sciunt legere ac scribere, & de quibus probabilis conjectura sit, eos Clericatum elegisse, ut Deo fidelem cultum præstent.

2. Certa ætas. Pro Minoribus nulla à jure definitur; sed Trident. statuit solum ut non conferantur, nisi iis qui saltem Linguam Latinam calleant, c. 11. pro Subdiaconatu requiruntur anni 22. pro Diaconatu 23. pro Presbyteratu 25. ex Trid. c. 12. sufficit ex usu recepto, ut hi anni sint inchoati. Pro Episcopatu requiruntur anni 30. compleri c. 7. *de elect.* in Gallia sufficit annus 27. inchoatus ex Concordat.

3. Immunitas ab omni Censura & Irregularitate.

4. Status gratiæ, morum probitas, bona fama, vocatio divina, intentio gloriæ Dei promovendæ, serviendo Ecclesiæ.

5. Certa scientia. Trident. requirit ut suscepturi Subdiaconatum & Diaconatum sint litteris & iis quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi; ut suscepturi Sacerdotium possint populum docere necessaria ad salutem, & sciant necessaria ad Sacramenta ritè administranda, sess. 23. c. 13. & 14. Item ex Patribus & Conciliis debent scripturas Sacras & Canones ediscere & scire.

6. Sæcularis non potest licitè ordinari, nisi Titulum sustentationis habeat ex Beneficio, vel Patrimonio, vel pensione sufficienti ad victum honestum: ita ut si quis fingat titulum, aut pactum ineat de restituendo, vel non exigendo eo, quod datur illi in titulum, peccet mortaliter, & suspensus sit, ex Trid. sess. 21. c. 2. ubi antiquorum Canonum pœnas super his innovat; & ex Urbano VIII. Constit. *Secretæ*. idque teste Fagnano declaravit S. Congregatio Cardinalium. Nec obstat, cap. *cum secundum* de præbend. nam ibi agitur solùm de iis, qui nullo requisito titulo ordinati sunt, non autem de iis, qui titulum fixerunt, quibus fraus sua patrocinari non debet. Nec ordinato licet sine licentia Episcopi resignare, aut alienare titulum, ad quem promotus est, nisi aliunde habeat, unde commodè vivat, ex Trid. c. 2. cit. quòd si quem Episcopus absque titulo ordinaret, teneretur ei necessaria ad sustentationem suppeditare, c. 4. & 17. de præbend.

Not. Qui ordinatur per saltum, hoc est, qui suscipit Ordinem Superiorem inferiore prius non recepto, peccat mortaliter, & manet suspensus ab usu Ordinis sic suscepti, c. un. de Clerico per saltum promot. Si tamen non ministraverit, potest Episcopus ex legitima causa cum eo dispensare, Trid. sess. 23. c. 14.